

Mangel paa Patriotisme paa dem, som have gjort det, men jeg skal gjøre det alligevel. Naar man taler om den Forfatning, vi skulle give os, saa skal man huske paa, at det ikke ligger hos os, at vi ikke engang have Magt til at stige, at vi ville skulle os fra Holsteen, og at vi paa ingen Maade ved Ordningen af vores Forhold skulle tage Hensyn til, at Holsteen er til; vi ere nødte til at beholde det Holsteen, som Europa lægger til os, vi ere nødte til at beholde det Lauenborg, som Europa lægger til os, selv om vi skulle finde, at det var standinaviss eller i det Hele vor danske Interesse imod, vi ere nødte til at føge vor Stilling (Grundtvig: Endnu ikke!) og vor Begrændning i Europa og ved Europa, og nu spørger jeg: I hvilke besynderlige Forhold vilde vi komme til denne Forbindelse, om vi ikke var komne ind paa det foederative Gebeet, paa et saadant Gebeet, hvor fælles Styrelse kan bestaae, uagtet de underordnede Dele lide af væsentlige Forstjelligheder, lide af Forstjelligheder i Forhold til det Hele? Dersom Nogen kan finde et Middel til at løse denne Gaade, naar denne Lov kommer til en videre Behandling, saa skal der Ingen findes villigere til at gaae ind derpaa end jeg, thi jeg betræder fra dette Udgangspunkt denne Bei, vel med en vis Modbydelighed, men jeg gaaer den, fordi jeg anseer den for en politisk Nødvendighed. Det ærede Medlem lagde megen Vægt paa Banskeligheden af at stode tidligere Former overende, — han er meget conservativ; det ærede Medlem henholdt sig der til de Banskeligheder, det skulle have at faae Amternes Formue bragt til at samles paa en forstandig og for de enkelte Dele ikke skadelig Maade i de nye Provindser, men da maa jeg spørge den ærede Rigsdagsmand, om man ved at standse paa et saadant Sted ikke kom til at spørge sig selv, hvorledes skulle vi da uden Fare og Banskeligheder naae vort store Formaal at oploose Schleswigholsteen, som ogsaa har Forbindelser af denne Art, og som de sige ere saa vanskelige at fås over eller løse fra hverandre, at de have fort en lang og blodig Krig deraf eller idemindste taget den til loognagtigt Vaaffud? Derfor, naar jeg gaaer et vide, hvormeget dette er lettere end de Forandringer, vi paatænke ved dei forelagte

Forslag, saa skal jeg falde fra disse andre Forandringer. Jeg troer, at naar den ærede Forsamling vel vil overveie disse Ord, saa skal den komme til den Erfendelse, at om vi, der dele denne Menning, ikke have ramt det Rette, saa have vi idet Mindste ramt Noget, der ikke er grebet letfindigt ud af Lusten og som fortjener en alvorlig, og ikke en spøgelsfuld Udtale (Hør!) ; den skal komme til at erkjende, at dette er fremgaat af en ligesa lang og ligesa moden Overveielse af de her og andre Steder bestaaende Forhold, som Alt, hvad de forøvrigt synes om. (Aftrydelse.) Et æret Medlem sagde Noget, eller sagde han ikke Noget? (Latter!) Dersom han sagde Noget, der var værdt at høre, skulle det være mig fært at høre det; det er mig altid fært at høre de ærede Medlemmers Bemærkninger, baade de gode og de onde, men der er ikke Noget, der er mig mere forstyrrende end halvslugte, intetstigende Ord, der er i dem en Halvhed, som jeg altid har haft grundig Modbydelighed imod.

Det var en ganske mærfelig Udtalelse, som vi kom til at høre under denne Sags Behandling, den nemlig, at vi her skulle udsette os for at faae Staten til at gaae tilgrunde; naar det ærede Medlem, som sagde det, var blevet staande ved at sige: Begrændningerne ere ikke skarpt astegne, saa vil jeg sige, at han kan have Ret, men det er noget, som efter min Menning ikke er en Mangel, idet mindste ikke en absolut Mangel ved denne constituerende Lov, som gaaer ud paa at fyldestgiore et Ønske, ved hvis Fremstættelse han bekjendte, at Communallivet var en Skygge, at det maatte vækkes derved, at det bliver gjort mere myndigt i sin Uttringsform. Det var en herlig Tanke, og det var en smuk Indledning til en Behandling af det forelagte Forslag; jeg havde ikke ventet, at Slutningen var blevet den, at det ærede Medlem var misfornøjet, fordi det communale Liv skaffedes ved Forslaget den Myndighed, han selv begjærede. Jeg troer iovrigt ikke, at det er saa, jeg troer slet ikke, at Staten forsvinder, fordi jeg i Forslaget med bestemte Ord ikke finder den absolut sat fast. Dersom jeg twivlede om Statsmagten og Statsstiftedeverrelsen overalt, igjennem Rigsdagen,